

Владимир Колев

Великолепието на гъбите

Светлината се процежда през прозорците, цветните мозайки и сво- довете на храма. В тишината се чува нежния пукот на свещите. Димът им бавно се възнася нагоре и неусетно се топи в утринната мътилка.

Отец Иван без да бърза, се готви за обреда – епитрахила, филоната... Оглежда с опитно око храма. Всичко е „Окей“. Прости Господи, но този израз е така удобен, така леко ляга на езика. Пък е и казан само на ум. Иначе, отецът е стриктен, може да се каже педант. Особено що се отна- ся до гласно изразяване на мисли.

Голямата камбаната откънтява тежко и мелодично. За голям човек, голямата камбана! Отец Константин би трябвало вече да води насам шествието от дома на покойника. Малко странно е това утринно погребение, но такова е било последното желание на новопредставящия се пред Бога. След като е бил нашарен от автоматния откос, горкият е стискал душа още две-три минути.

Повечето му далавери се правеха през нощта. Или рано сутринта. Сигурно затова си беше поръчал и ранното погребение – докато Бог е още сънен, по-лесно ще се намъкнеш в рай.

Хитър беше Гого Гъбата... Не може да му се отрече. Преди години се върна, инженер някакъв. И отначало се мотаеше, някакъв-никакъв. Такива бяха времената. С диплома – мижavo чиновниче. Без нея – още по-нищо...

Но нещата се промениха. И развързаха ръцете на тия, които имаха нещо в главата. Инженер Георгиев започна да изкупува гъби и да ги изнася за Германия. Гладорясалите цигани ту го благославяха, че изкарват благодарение на него за хляб и ракия, ту го кълняха, че им дере кожата. Лепнаха му и прякор. Но на него въобще не му пукаше. Не остана и само при гъбите. Появиха се слухове за хапчета, тревички и мерцедеси. Колите поне се виждаха. За малко. Явяваха се неизвестно откъде и бързо зачезваха. За хапчетата само се знаеше. А тревата расте къде ли не...

Гого Гъбата се сдоби с палат, ограден с висок зид. От време на време, обикновено в ранните часове на деня или пък привечер, крепостта му биваше ограждана от полицейски коли. Качулатите нахълтваха вътре, ала никога не се чуваха изстрели. Случваше се да изведат Гого с белзници, но за малко. След часове той се връщаше, неизменно спокоен. Видът му говореше: „Какво толкова е станало? И за панделата си има хора. Аз просто не съм от тях, чада мои!“

Вярно беше голям тарикат! Винаги с костюм. Сив костюм с оранжева вратовръзка, ако можете да си го представите... Няма анцузи, няма маратонки. Учтив даже с копоите си. Без брато, без прости лафове! И

обръщението, неизменно – „Чадо мое“! Жените разтапяше с „Мила“. Така се обръщаше и към готвачката си...

Отец Иван неволно се усмихва. Спомня си как реагира на това обръщение шефът на полицията. Представете си, майор с униформа и добро самочувствие в разговор с някакъв олисял цивилен в сив костюм. Представителят на властта естествено, очакваше почтително обръщение. Нещо от рода: „Господин майор“, „Господин началник“. Вместо това, чу покровителственото „Чадо мое“. Още с първите две думи, Гъбата определи кой кой е!

Тогава майорът се пообърка. Обръщението го свари неподготвен. Но при втория разговор в сепарето, прояви чувство за хумор. Нарече Гого гъбата „Падре“. Гъбата прие обръщението благосклонно.

Отец Иван добре помни втория случай, защото стана в неговия ресторант. То какъв ресторант, някогашна сбутана кръчма, но благодаря Ти, Господи и за това...

Камбаната отново избумтява, а мисълта на отеча прескача в друга посока. След погребението, близките на Гъбата трябва да се съберат в заведението. Да споменат с добро, както се казва, своя приятел и бос.

Това, с ресторанта, се оказа добра идея. След като свързваш човека с Бога, защо да не извършваш още една услуга на близките му? Като ги събираш за последно сбогом в уютните сепарета. Вярно, че след като обърнат по три уискита или по две шльокавици – в зависимост от кесията на поръчващия – те забравят естествения за такива случаи почтителен тон. И започват да правят неща, които в никакъв случай не са за Божиите уши и очи... Но Бог, освен всемогъщ, е и всеблаг! Прощава...

Днес ресторантът ще се пука по шевовете. Добре че времето е хубаво, та могат да се изнесат маси и на терасата. Малко тесничко се получава но, душа да е широка...

Умееше да се оправя Гого Гъбата... Имаше подход – към когото трябва, както трябва... Когато се появяваха тия с качулките, това вече не беше новина. Информацията винаги изпреварваше скъпите гости. При обиските да се намереше поне тапешник – не автомати или някакви модерни пушкала... Ами! В гаража си кротуваха само Беемветата – сивото и оранжевото. И с фармакологията нещата стояха по същия начин. Няма амфетамини, няма тревички. Само една домашна аптечка, в която се мъдри кутийка с аспирин.

Инженер Георгиев беше човек със стил. Странен – съчетание на сиво и оранжево – но стил! Беше човек с разгъната система от принципи: Божието Богу, полицаевото – полиция, данъчното – данъчному. И така

нататък... В тази обстойна и добре разработена система, нищо не беше пропуснато. Затова рабът Божи не можеше да се оплаче от живота си... Е, злите езици разправяха, че бала жълт кантарион да опасял, тънката част пак щяла да му куца, но кой се е спасил от злоустниците си? Те вървят с човека, както блъхите с кучето.

На всяка крачка ни пращаш изпитания, Господи! А ние, грешните нямаме право да се сърдим! Трябва просто да умеем да разбираме посланията Ти. И да действваме съобразно тях. Доколкото ни стигат силите, разбира се...

Камбаната отново изпраща към света тъжната вест.

Все пак, животът е поносим. Ако знаеш как да разчиташ посланията.

Преди пет години, току що завършилият арабист Ванката оглеждаше света с тревожен поглед. Опитът от надхитряването с правоверните, за аванти от дребна търговийка му подсказа, че се е насочил в погрешно направление. Тогава се появи вариантът да се отдаде в служба на Бога. Градчето прие решението му с безразличие. Всеки има право да си вади хляба както намери за добре...

Решението се оказа правилно. Ето, за тези няколко години, с Божия помощ, се появиха и заведението, и работилницата за паметници. Енориашите може да нямат пари за ресторант, но трябва да минат през църквата. И да поръчат паметник. В краен случай на изплащане. Когато отец Иван се опита да въведе модерната дума лизинг, повечето хора й реагираха гнусливо. Отецът май се досещаше с какво я свързват...

Мелодичният звън на дебелиата Мими отново повтаря на света тъжната вест. В притихналия храм се чува скърцането на арматурното желязо о буквата греда, на която е окачена камбаната.

Напоследък Гого започна да се занимава и с метали. Навлязъл в чужда територия, казват. Казват още, че това му изляло главата. „Блажен муж иже не иде на совет нечестиви...“ Не иде, не иде, ама като се появи съблазънта на парите, тръгва...

Душата на отец Иван изтръпва, когато чуе мощния световен бас на Борис Христов, а „Блажен муж“ е класика, макар че не се изпълнява точно по църковните канони.

То, кое ли в тази разнищена държава се прави по правилата?!

Гого Гъбата всъщност не беше лош човек. Вярно, че благодарение на него, градчето се сдоби със свои наркомани, местни хлапета. Но от друга страна, човекът даваше пари и на наркокомуната. Беше пръв меценат на фестивала на кукуряка. Може би наистина лявата ръка не

трябва да знае какво прави дясната?...

Отец Иван е мъж смирен. Проумял е, че най-важното изкуство в живота е да умееш да признаваш всекиму своето. На първо място – на Бога, защото всичко иде от Него. После на владиката, кмета, полицейския... И – особено важно – на тия, дето растат върху гнило. Гъбите! С тях просто трябва да се спוגаждаш...

Но, Бог наистина е на първо място! Гоговците се прореждат взаимно – и това е пак промисъл на Всевишния! Това добре се знае и от полицайте. Затова, те пък не си дават много зор. Следствия, улики, доказателства... Суета! Каквото има да става, ще става...

Трябва да си намериш мястото в живота! Другите да знаят, че тук си ти! Те да си търсят тяхното...

През отворената врата на храма се дочува шумът от приближаващото шествие. Слънцето закачливо се отразява в златото на инструментите на духовата музика. Много коли. И все хубави... Разкошен ковчег, портрет, цветя – много цветя... Тия, може да се гърмят, но умеят да си правят великолепни погребения. Хармонията Ти Боже, е навсякъде... Само Ти си непогрешим!

Отец Иван се прокашля и поема дълбоко въздух.

След малко, под сводовете, трябва да прозвучи, хрисимо и величествено: „Благословен е нашият Бог...“

ИЗВЪН РЕДОВЕТЕ НА РАЗКАЗА: Русоляв, пригладен, внимателен в изразите си. Отегчителните часове в пътническия влак предразполагат към разговор. Отецът разказваше за погребението на местно величие със съмнителна репутация. Зад добре премерените думи се долавяше някаква смътна ирония. Толкова смътна и неопределена, че се чудех – има ли я?

КРАЙ

© Владимир Колев

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11909>]